

Když Pán přikáže

Neboj se, od této chvíle budeš lovit lidi. (L 5:10)

1. čtení: Izajáš 55:1-13

Hlavní čtení: Lukáš 5:1-11

ÚVOD: POVZBUDIVÁ STATISTIKA

Milí bratři, milé sestry,

tehdy to začalo. Na břehu Genezaretského jezera. Pán Ježíš Kristus řekl rybáři Petrovi:

- *Neboj se, od této chvíle budeš lovit lidi.*

A tím z něj učinil apoštola. Svého posla. Svého vyslance, který bude hlásat evangelium o Pánu Ježíši lidem kolem sebe. A jak to vypadá nyní, celých 2000 let po tomto památném povolání? Vypadá to dobře! Vypadá to nadějně! Jistě, někdy se nám zdá, že kolem sebe narážíme jen na vlažnost v otázkách víry, v horších případech na nezájem či dokonce na odpor. Lavice kostela se výrazně neplní. Lidí ve shromáždění nepřibývá, spíš ubývá. Někteří si v posledních letech odvykli chodit pravidelně na bohoslužby. A jiní přestali chodit úplně. Na to si stěžuje většina sborů, ať už patří k jakékoliv církvi. A vždycky k tomu přibude stesk: *Nejen, že nemáme v kostele lidi. My nemáme ani faráře, kněze, kazatele.*

Proto čas od času potřebujeme poodstoupit, abychom Kristovo dílo v našem světě viděli z větší výšky. Globálně, jak se říká. Jak to tedy s křesťanstvím vypadá nyní, z globálního hlediska? Ve světě je zhruba 46 tisíc církví a církevních společenství, které tvoří 4,2 milionu sborů, do kterých chodí a ke kterým se hlásí 2,5 miliardy křesťanů. Z toho asi polovinu tvoří římská katolíci, tedy 1,3 miliardy. Druhou polovinu tvoří křesťané ze všech ostatních denominací, především těch evangelických. Ovšem je třeba říct, evangelikální a charismatické kruhy rostou nejvýrazněji.

A kde se křesťanství šíří nejrychleji? No, Evropa to žel není. Ta se léta letoucí drží zhruba na stejných číslech, což pro mě bylo nakonec příjemným překvapením. Někdy totiž propadáme dojmům, že se víra v Krista ze starého kontinentu skoro úplně vytratila. Je to Afrika. Tam se víra v Krista šíří raketovou rychlostí. Za posledních 20 let se počet křesťanů v Africe téměř zdvojnásobil: Z 370 milionů věřících na skoro 700 milionů. Za posledních 10 let také výrazně kleslo procento lidí, kteří nemají ve své blízkosti křesťana, nebo vůbec žádného neznají. Co to v praxi znamená? Že lidé ve světě mají celkem vysokou šanci, že se za svůj život setkají s živým křesťanem, který jim může svědčit, co pro něj Kristus udělal a co pro něj Kristus znamená. S tím souvisí další číslo: V roce 1900 se vytisklo 5 milionů kusů Bible. V roce 2000 se vytisklo 54 milionů Biblí. A v roce 2022 se vytisklo 93 milionů kusů Biblí. A to celých Biblí, nejen některých částí! Současně se odhaduje, že 1,8 miliardy Biblí je v oběhu, tedy u někoho doma. Klesl také počet křesťanů, kteří přišli o svůj život pro víru v Pána Ježíše, což je jistě dobrá zpráva! Pro srovnání: V letech 1990-2000 zemřelo pro svůj vztah ke Kristu 1,6 milionu křesťanů. V letech 2012-2022 to bylo 900.000 křesťanů, což je jistě pořád velice vysoké číslo. Pokles je však patrný.

Mohli bychom samozřejmě vznést spoustu námitek. Například že statistikám nevěříme. Nebo že nevěříme těm, kteří tyto statistiky provedli. Nebo ta nejčastější námitka: *A kdo z těchto údajných křesťanů je skutečný křesťan? Jak vysoké procento z těchto miliard jsou praktikující křesťané?* Jistě, na to je každá statistika krátká. To ví jen Pán církve, který nahlíží do srdce lidí. To neví nikdo z nás. My si nejsme jistí před tváří našeho Pána někdy ani sami sebou. Dokonce ani apoštol Petr, když ho Pán povolal ke službě evangelia. Tím spíš, když svého Spasitele v kritické chvíli podrazil, když ho hned třikrát zapřel. Já jsem na těch povzbudivých číslech chtěl jen ukázat, že Kristus stále plní, co slíbil svým prvním učedníkům. Nejen Petrovi, tehdy na lodičce. Ale všem učedníkům, s kterými mluvil tváří v tvář naposledy hned po svém vzkříšení.

- ¹⁹ *Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého²⁰ a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.* (Mt 28:19-20)

Anebo třeba v Lukášově verzi:

- *Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých;⁴⁷ v jeho jménu se bude zvěstovat pokání na odpuštění hříchů všem národům, počínajíc Jeruzalémem.⁴⁸ Vy jste toho svědky.* (L 24:46 48)

I. LIDÉ SE TLAČÍ NA JEŽÍŠE

Celý dnešní příběh z Lukášova evangelia začíná nádherně. Srdíčko každého křesťana musí plesat. Je to úžasné, že se lidé tlačí na Ježíše, aby slyšeli jeho slovo, a tím samo slovo Boží. Netlačí se na něj proto, aby jim Ježíš dal něco k jídlu, nebo aby uzdravil chromé, vyléčil nemocné, vyhnal zlé demony z posedlých lidí. Mačkají se na něj, protože chtějí slyšet slovo Boží. Pravda, mnohem pohodlnější by bylo, kdyby přicházeli pouze v omezeném počtu, a ne všichni najednou. Kdyby si sedli do kostelní lavice a tiše naslouchali.

To, co Ježíš v té chvíli prožíval, bylo živelné dění. Žádná usdlá a pohodová atmosféra. Ježíš navíc nemá ani aparaturu, díky které by mohl oslovit i ty, kterým se nepodařilo protlačit se přímo k němu.

Zároveň postrádá odstup od lidí, kteří se na něj valí. Drží se od něj alespoň 60 centimetrů daleko, nebo narušují i jeho intimní zónu? A dávají si ruku před pusou, když kašlou a smrkají? A jsou potichu, aby něco důležitého zaslechli? Nebo do toho Pánu Ježíši štěbetají, či se rovnou navzájem překřikují? Je to zkrátka naprosto nedůstojné prostředí pro kázání Božího slova. Ježíš by si zasloužil něco úplně jiného. Ale on jim neřekne: *Když se chováte jako stádo dobytka, já odcházím. Přijdu, až se uklidníte. Až si poposedáte na zem jeden vedle druhého, až se spolu přestanete bavit a řešit zbytečnosti, až přestanete vyrušovat, až mi zajistíte pěkné místo pro kázání, pak se vrátím. Do té doby nepromluví už ani slovo. A vůbec: Bylo by nejlepší, kdybyste ze svého středu vybrali jen pár šikovných lidí, kterým to pálí a kteří jsou duchovně na výši. Ti vám pak všechno důležité sdělí. Taková hromada lidí, kteří možná svou touhu po Božím slovu nemyslí ani upřímně a jsou tu spíš ze zvědavosti, mě nijak netěší.*

Nic takového ale Pán Ježíš neřekne! On je jistě rád, že se na něj ti lidé tlačí. Protože to nejdůležitější je, aby co nejvíce lidí slyšelo slovo Boží. A ne, aby se to všechno dělo v tiché, skoro až mrtvolné atmosféře. Ne, aby se kazatel cítil pohodlně a uvolněně, aby mohl v klidu promlouvat k lidem z úctyhodné dálky. Vždyť Ježíš kvůli nám, pro naši záchranu, nakonec zažil mnohem větší nepohodu, mnohem větší diskomfort než jen tlačenci na břehu Galilejského moře. Když se pod jeho křížem tlačily zástupy lidí, kteří se mu vysmívali a uráželi ho, zatímco on umíral za naše hříchy: To bylo teprve peklo!

Každý, koho Pán povolal ke zvěstování Božího slova, by rád prožil to, co zakusil jeho Mistr a Spasitel na břehu Genezaretského jezera. Naprosto nekomfortní, a přitom úžasné! Ale dnešní text nemá za cíl rozesmutnit kazatele. Nechce, aby ti, kteří kážou, vyučují a zvěstují slovo živého Boha druhým lidem, propadali ještě větším depresím. Že se v těchto letech v Evropě a zvláště v naší zemi evangelium obecně příliš nedaří? To je pravda. Na druhou stranu: Dnešní oddíl nás vyzývá k naději. Co není, může být. A já to dnes chci vyjádřit ještě silněji: Co teď není, zase bude. Tak tomu věřím! Přičemž moje víra ve vítězství evangelia v našich končinách nepramení z přirozeného optimismu, který občas tolik vytáčí mou rodinu. Ta naděje vychází z Božího slova, na které se spoléhám. Třeba právě z dnešního oddílu.

II. JEŽÍŠ PŘIKAZUJE PETROVI, ABY SPUSTIL SÍŤ NA HLUBINĚ

Pán Ježíš bez dlouhých vytáček vstoupil do lodi jednoho z galilejských rybářů, budoucího apoštola Petra. Ani se ho neptal. Prostě vlezl do jeho lodi. Však oni se už nějaký ten čas znají. Potkali se na jihu země, jak nám osvětluje apoštol Jan. Tam Ondřej přivedl Petra k Ježíši. A Pán Ježíš mu změnil jméno.

- ⁴¹ (Ondřej) vyhledal nejprve svého bratra Šimona a řekl mu: "Nalezl jsem Mesiáše (což je v překladu: Kristus)." ⁴² Přivedl ho k Ježíšovi. Ježíš na něj pohleděl a řekl: "Ty jsi Šimon, syn Janův; budeš se jmenovat Kéfas (což se překládá: Petr)." ⁴³ Druhého dne se Ježíš rozhodl vydat na cestu do Galileje. (J 1:37-43)

A od toho okamžiku byl Petr jeho. Jeho učedníkem. Jeho člověkem. Šel s ním do své domoviny. Na sever. Tam Pán Ježíš podle evangelisty Lukáše uzdravil Petrovu tchýni, kterou silné horečky upoutaly na lůžko. (L 4:38-39) Petr už tedy věděl, s kým má tu čest. Koho následuje. Komu v životě důvěřuje. Kdo je ten, který mu mění život. Kdo je ten, který mu převrací život vzhůru nohama. To, co jsme dnes slyšeli, tedy není příběh o obrácení rybáře Šimona. To je příběh o Kristově speciálním povolání. O povolání rybáře Petra za apoštola Kristova, za kazatele evangelia.

A že mu tedy Ježíš bez ptaní vlezl do lodičky? S tím Petr jistě žádný problém nemá. On Mistra zná. A velice si ho váží. Je to v pohodě... Dokud ho Kristus nepožádá o něco, co naprosto odporuje jeho dosavadním zkušenostem a zdravému selskému rozumu. Když Ježíš přestal mluvit k zástupům,

- **řekl Šimonovi: "Zajed' na hlubinu a spusťte síť k lovu!"**

Na hlubinu? Vždyť ryby, které chytáme, berou v mělké vodě. Pár metrů od břehu. A teď? Chceš, abych v tuto chvíli spouštěl síť? Když se do nás opírá sluníčko? Vždyť ryby berou nejvíce v noci!

- ⁵ **Šimon mu odpověděl: "Mistře, namáhali jsme se celou noc a nic jsme nechytili. "**

Celou noc byli ti rybáři na vodě. Celou noc se snažili naplnit své sítě rybami. V době, kdy ryby berou. Na místech, kde ryby berou. Prožili neúspěšnou noc. Oni přece nejsou parašutisti, kteří po neúspěšném seskoku musí hned zase do letadla, aby skočili znovu. Oni jsou unavení, rozladění a nevrlí rybáři, kteří se potřebují vyspat, aby večer opět vypluli na moře. Aby na místech, kde ryby berou, něco kloudného chytili.

Copak nám Petr nepřipomíná kdekterého kazatele Božího slova? Kdejakého faráře, profesionála? Petr chytil ryby v těch správných fázích dne a na těch správných místech. Petr připomíná kazatele, kteří kážou v neděli dopoledne. V kostele, který dobře znají. A lidem, které dobře znají. Kazatelé své práci rozumí. Jsou to profíci. Ale při té dobře odvedené práci si dlouho nemusí všimnout, že na té jejich kazatelničce někdo chybí. Není s nimi Pán Ježíš. Bez jeho přítomnosti se totiž kázání evangelia nikdy dařit nebude. Kristus nejdřív vleze Petrovi do lodi. Pak se ujme slova. A nakonec Petrovi začíná i přikazovat, což mu není vůbec příjemné. Nicméně Petr spolkně svou hrdost. Pokoří se před Kristem. Nechá si mluvit do své práce. Nechá se vést. Pokud byl vykolejený z Kristova rozkazu, pak jen na chvíli. Pokud mu slova jeho Pána připadala ujetá, pak jen na okamžik. Zakolísal. Zavrával. Zapochoyboval. Ale vzápětí svou odpověď doplnil:

- *Ale na tvé slovo spustím síť.*

III. ZÁZRAČNÝ RYBOLOV

A co se dělo dál?

- *⁶ Když to učinili, zahrnuli velké množství ryb, až se jim sítě trhaly. ⁷ Dali znamení svým společníkům na druhé lodi, aby jim přišli na pomoc. Oni přijeli a naplnili rybami obě lodi, že se až potápěly.*

Bratři a sestry, stal se skutečný, nefalšovaný zázrak! Kristus způsobil zázrak. Svou mocí vehnal ryby do rybářských sítí. A Petr se z tohoto zázraku jistě velice radoval. O to víc, když v noci sám, bez Pána Ježíše, nic nechytil. Byl to jistě nejúžasnější rybolov, který Petr za svůj život zažil. Vůbec nemohl rozumět tomu, jak se to všechno přihodilo. Jak k tomu, že najednou vlečou sítě plné ryb, došlo. Všechno se odehrálo proti zavedeným pravidlům. A přesto se to stalo! Ten, který jednou bude tišit vítr a uklidňovat vlny na moři, ten, který jednou nasytí zástupy lidí několika chleby a rybičkami, nyní učinil veliký zázrak. Jeden z mnoha. Nezapomeňme, bratři a sestry, s kým máme tu čest. Je to Ježíš Kristus, věčný Boží Syn, skrze kterého Bůh stvořil všechno, co jest. Jemu všechno stvoření říká „Pane“, jak ryby, tak i lidé.

A musel to být zázrak, který odkazoval na kázání evangelia! Musel to být zázrak, který ukazoval na budoucí záchranu lidí skrze evangelium. Petr měl na vlastní kůži prožít, že volání lidí ke spáse je Kristovým dílem, Kristovým zázrakem. Pokud se to děje, pokud lidé slyší evangelium o Pánu Ježíši, pokud mu vydávají své životy, pak to není výsledek lidských strategií, lidských podniků, lidského úsilí. Je to výsledek Kristovy zázračné činnosti. Jak on sám slibuje:

- *A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě. (J 12:32)*

Bratři a sestry, to je největší zázrak: Když Kristus volá a člověk jeho volání slyší. Když Kristus zve k životu a člověk jeho pozvání k životu přijímá. Když Kristus otevírá brány svého věčného království a lidé do něj vcházejí. Proti tomu je zastavení Slunce za Jozua (Joz 10), nebo loď plná rybiček jen slabý odvar.

V té chvíli se tedy odehrál zázrak, do kterého se Petrovi nejdřív vůbec nechtělo. Boží dílo, na kterém se však nakonec podílel, byť vlastně nejdřív nevěděl, do čeho jde, k čemu ho Kristus vyzývá, ani jak celý ten podnik dopadne. A teď se to děje. V přímém přenosu. A je to něco tak velikého, že to Petr sám zvládá jen tak tak. Musí povolát ostatní rybáře, aby mu s tím úlovkem pomohli. Síť se jim trhá. A loď se pod nákladem ryb začíná potápět.

Není to nádherné zaslíbení? Když Kristus začne rybařit, když Kristus začne z temné vody hříchu volat lidi k životu, když Kristus začne lidi tahat na světlo Boží, může to být tak veliké a rozsáhlé probuzení, že my lidé na to sotva budeme stačit! Bude to dřina. Budeme si zoufat. Dnes si stěžujeme, že skoro nikoho nevytáhujeme. Zítra si můžeme zoufat, že ten úlovek je nad naše síly. Vždyť celá situace se změnila v několika minutách! Naprosto nečekaně. Naprosto nepředvídatelně.

Zkušený rybář Petr je vyhozený ze zajetých kolejí. Nemá všechno pod kontrolou. Ale co víc? On si začíná uvědomovat, že toho zázraku není hoden. Co, zázraku?! On není hoden toho, aby původce celého zázraku, Pán Ježíš, přebýval na jeho lodi, v jeho blízkosti.

- *⁸ Když to Šimon Petr uviděl, padl Ježíšovi k nohám a řekl: "Odejdi ode mne, Pane, vždyť já jsem člověk hříšný." ⁹ Neboť jeho i všechny, kteří s ním byli, pojal úžas nad tím lovem ryb; ¹⁰ stejně i Jakuba a Jana, syny Zebedeovy, kteří byli Šimonovými druhy.*

Petr se zmůže jen na jediné: *Jsem hříšník, Pane Ježíši. Nejsem hoden toho, aby ses zdržoval v mé blízkosti. Nejsem hoden tebe.* A to je správný postoj Kristova učedníka. Kristův učedník si stále znovu uvědomuje, že není hoden jeho blízkosti, že není hoden jeho povolání.

Vzpomínám na svou instalaci v tomto sboru, která se odehrála téměř před deseti lety. Kostel se plnil lidmi z Javorníka a z okolí, ale také mnohými lidmi, kteří přijeli zdaleka. Já jsem si oblékl talár, vstoupil jsem na faru plnou farářů a když jsem viděl, kdo všechno přijel na tuto slávu, vyhrkl jsem ze sebe: „*Ale to si vůbec nezasloužím.*“ A Jan Krupa, tehdejší senior, mně bleskurychle odpověděl: „*To si piš, že si nic z toho nezasloužíš. Nikdo z nás si to nezaslouží.*“

Pán Ježíš se z lodičky vystrnadit nenechal. Nebyl k tomu ani důvod. Vždyť Petr svá slova myslel jinak. Nechtěl, aby od něj Ježíš odešel. Jen toužil vyjádřit, jak se nyní cítí. Pokořený, zahanbený, jak přejetý parním válcem, zároveň toužící po novém životě. A proto mu odpověděl:

- ***Neboj se, od této chvíle budeš lovit lidi.***

Neměj strach, Petře. Já od tebe neodejdu. Já budu s tebou. A ty se staneš rybářem lidí. Doslova: Budeš lidi chytat k životu. Budeš lovit lidi, aby nezemřeli. Aby měli nový život, na který bude krátká i sama smrt.

A že Petr tuto nabídku přijal, je zřejmé z posledního verše celého příběhu.

- ¹¹ ***Přirazili s loďmi k zemi, všechno tam nechali a šli za ním.***

Po tom nejúžasnějším rybolovu svého života, na který jistě bude vzpomínat, dokud nezavře oči naposledy, nechává své živobytí za sebou, aby se plně věnoval kázání evangelia. A jistě si na Mistrova slova na lodičce vzpomene o Letnicích, kdy Pán Ježíš skrze něj, skrze jeho kázání *vytáhne k životu* na 3000 lidí. Bude to nádherný zázrak. Dílo Kristova Ducha, Ducha svatého.

ZÁVĚR: NAŠE PRÁCE NENÍ MARNÁ

Milí bratři, milé sestry, naše práce pro Krista v tomto světě není marná. A teď nemyslím jen na práci kazatelů a misionářů na plný úvazek. Ale na vyučování Božího slova v nedělních školách, v mládeži, v dorostu. Na každou diskuzi o víře v našich rodinách. Na modlitby za naše děti. Na vyprávění biblických příběhů našim vnoučatům. Na duchovní rozhovory s lidmi, kteří Krista vůbec neznají či na něj v životě úplně zapomněli. Naše práce není marná. Jen k tomu rybolovu musíme pustit našeho Pána. Snad i nám, stejně jako mnohým křesťanům po celém světě, dá znovu zakusit tu radost, že evangelium stále funguje, že evangelium stále zachraňuje lidi. Že evangelium je moc Boží ke spasení pro každého, kdo uvěří. Amen.